

En respons på udgivelsen '100 salmer' (Eksistensen 2016)

Et lille udvalg under Kirkelig Samling om Bibel og Bekendelse (KSBB) har gennemgået '100 salmer' og vil gerne knytte nogle kommentarer til bogen, dels nogle overordnede synspunkter om salmeskrivning og salmesang, dels nogle kommentarer til hver enkelt tekst (og enkelte melodier) i bogen.

Vi anerkender og værdsætter de gode intentioner i udgivelsen og det overordnede gode ved arbejdet med at digte nye salmer. Det arbejde er udtryk for kærlighed til og omsorg for gudstjenesten.

Salmer må ud at stå deres prøve. De fortjener at blive taget alvorligt og sunget og afprøvet i praktisk gudstjeneste.

Ingen forestiller sig, at alle udgivelsens 100 salmer kan være bæredygtige. Ikke enhver generation kan forvente en ny Brorson, men måske kan der blandt disse 100 salmer være enkelte, som vil vise sig bæredygtige og slidstærke, og som kan overleve mere end én generation.

Salmer og salmedigtning er kunst. En salme er ikke hvad som helst, men karakteriseret ved et bestemt indhold og formål.

Salmer er kunst, men vel at mærke brugskunst – de er til for blive brugt i gudstjenesten, ved kirkelige handlinger, ved møder og sammenkomster og i mere privat sammenhæng både i fællesskab og enrum. Salmer kan være så meget kunst, at de ikke kan bruges. Tekster og melodier kan omvendt også være brugbare i nogle sammenhænge uden at være kunst. Vi har i læsningen af 100 salmer søgt efter det, som kan vurderes som både kunst og brugbart. Gudstjenesten og de kirkelige handlinger fortjener det bedste.

Ikke al digtning, der taler om Gud, er salmer. Bibelen kan skelne mellem 'salmer, hymner og åndelige sange' (Kol. 3,16), hvad der vel ikke er en rangordning, men mere en skelnen mellem forskellige former.

At finde brugbare salmer er som at finde rav – og vi har brugt tid på at søge efter det, der skinner og er ægte. En salme karakteriseres ved mere end fin poesi, selv om fin poesi er et af en salmes typiske kendetegn. Den er også mere end dogmatik på vers – selv om en del klassiske, uundværlige salmer kunne nærme sig den betegnelse.

'Det er vigtigt at skelne mellem religiøs sang og salmesang, hvor den første er menneske-centreret, mens den kristne salme er Gud-centreret. Ægte lovsang er et ekko, vort gensvar på Guds store gerninger i skabelsen og i genløsningen' (Jørgen Glenthøj).

Salmer og deres brug har ligheder med prædikenen. Begge skal være solidt forbundet med Bibel-teksten og kan pr. definition ikke tale imod det, som i Bibelen og bekendelsesskrifterne fremstilles som sand kristendom. Både salmer og prædiken må imidlertid også være præget af den tid, de formes og bruges i – ikke mindst i form og sprog. Dette er en del af begrundelsen for, at der løbende skrives og afprøves salmer. Hele dette arbejde vil vi gerne anerkende og værdsætte.

Vi fornemmer nogle tendenser i det, som fylder meget i salmeteksterne – og i det, som er fraværende eller kun svagt berøres. Mange tekster taler om menneskets sorg, tab og mislykkethed. Naturens gang som billeder på menneskelivet og på Guds handlen fylder også meget. Derimod fylder en traditionel tale om menneskets skyld og anger ikke meget, og tilsvarende (og i sammenhæng hermed?) tales der ikke meget

om Jesus som frelser og forsoner. Omtalen af sakramenterne står heller ikke stærkt, og typisk omtales nadveren som kun et mindemåltid.

En del tekster er præget af uklare og diffuse ord og tankegange, hvor meningen er vanskelig eller direkte umulig at gennemskue, og talen om Gud og henvendelsen til ham har en del steder en løs og upersonlig form. Generelt er der et præg af stort fokus på menneskets liv, tanker og følelser. Disse tendenser er problematiske, jfv. citatet ovenfor af Jørgen Glenthøj: Den kristne salme er Gud-centreret.

Vi kan også i '100 salmer' savne noget af den inspiration, der kunne være tilføjet ved at inddrage tekster f.eks. fra norske salmedigtere (Svein Ellingsen, Børre Knudsen m.fl.) og fra mere konservativ-kirkelig side i Danmark og andre lande. Her skrives der også tekster og melodier, hvoraf nogle er relevante at afprøve i gudstjenestens sammenhæng.

100 salmer er ikke desto mindre på flere måder en spændende udgivelse, som vi har fundet det relevant at se nærmere på. Ikke som subjektivt 'smagsdommeri', men som en åben læsning med dét perspektiv, at salmedigtning kan vurderes på objektive kriterier og ikke kun skal vurderes ud fra personlige og subjektive oplevelser af den. Det følgende er ikke en minutiøst vurderende gennemgang, men en gennemlæsning m.h.p. en vurdering med mere vægt på nogle dele end på andre. De fleste salmer kommenteres enkeltvist, mens andre vurderes mere overordnet, nogle kun med enkelte stikord. Denne gennemgang har vi valgt at lade have en ret ujævn form.

Nogle af salmerne forekommer fine og kalder på at blive afprøvet i praktisk brug. En større gruppe er måske brugbare, men ikke overbevisende el. uundværlige, mens en gruppe af sproglige el. teologiske grunde må vurderes som ikke gangbare.

Nr. 800 **Det var så forunderligt klart i nat** tager afsæt i vintermorgenen, går videre til skabelsens morgen (v. 2), over bebudelsen (v. 3) og Jesu fødsel (v. 4) til troens liv og Jesu genkomst (v. 5). Et omdrejningspunkt er bibelstedet Job 38,7, og melodier skifter fra mol til dur, når teksten taler om 'morgenstjernernes sang'.

Stærkest forekommer v. 2, 3 og 5, mens omtalen af Jesus i v. 4 er svagere. Den er gennearbejdet og sammenhængende og har en række direkte bibelske referencer. Det er en salme, som godt kan fortjene at blive grundigt afprøvet. Den har potentiale til at leve videre.

Nr. 801 **En morgenstund med sne i byens gader** tager som den foregående afsæt i vinter. 'En hviletid for alt, hvad Herren skabte' og en 'eftertankens tid' kaldes vinteren (v. 2). 'Gå langsomt nu med Kristus ved din side' hedder det (v. 3). V 4 taler om, at Kristus bor i vort hjerte, så vi kan sprede lys i vintrens mørke. 'Han er velsignelsen, du bringer med', slutter verset. Det er et fint og stærkt vers. V. 5 afrunder salmen med en blik frem mod, at 'solopgangen kommer fra det høje' – hvad der kan forstås som både henvisning til jul og til Jesu genkomst. Salmen har fine passager, men forekommer ikke uundværlig.

802 **Når vinterstorme hænger**. Egentlig er dens tema mere hjemmehørende i et afsnit om 'sorg og trøst' eller 'modgang og håb' el. lign.. Det er storm og uvejr i livet, der er dens tema, og 'Gud hører mig i stormen og giver ingen svar' (v. 2). Teksten rummer aspekter fra Jobs bog, men en afgørende svaghed er, at andre bibelske perspektiver på modgang og lidelse fylder lidt eller er helt borte i salmen. Dens budskab er, at Gud

er skaberen og har al magt; han rejser op af graven, og midt i stormen 'står jeg (Gud) i orkanen og lyser for din fod'. Jesus er derimod ikke nævnt og heller ikke Gud som vores far.

Det er en tekst, som gengiver vigtige ord særligt fra Jobs bog, men den virker mangelfuld og lander skævt.

803 **Maria snart er det forår** knytter forår og Mariæ bebudelse sammen – men en svaghed ved den er, at der bliver meget natur-lyrik og ikke så meget om bebudelsen og endnu mindre om ham, bebudelsen drejede sig om.

Teksten taler til Maria, og dét virker ikke overbevisende. I den klassiske 'Nu kom der bud fra englekor' gengives englens tale til Maria og dernæst den syngendes tale – ikke til Maria, men til ham, hun har født. Det er den rigtige fordeling.

Salmens tema bliver i v. 3 en understregning af, at Gud er med Maria, mens bebudelsen mere direkte tematiseres i de fire sidste linier: 'og barnet under dit hjerte er fyldt af Guds hellige ånd – det største og alt det mindste forenet til ét i hans hånd'. Det er ikke nogen stærk salme, og dens behandling af bebudelsen rammer skævt.

804 **Det sused af vinger** er en forårs-tekst om skabelse og nyskabelse med en reference til ordene i Ez. 36 om et nyt hjerte af kød. Der er fine passager, men det er ikke en tekst, som trænger sig på til at blive meget brugt. Denne og andre tekster skriver i øvrigt Guds ånd med lille 'å'. Det rigtigste både sprogligt og teologisk må være at skrive ordet med stort 'Å'. Det er jo Helligånden som person, der tales til og om.

805 **Når æbletræets hvide gren** knytter forår og Kristi Himmelfart sammen (v. 2) og går videre til pinse (v. 3) og ender med om tale af Guds rige som det mindste frø, der vokser til et stort træ (v. 4). V. 3 er det stærkeste afsnit, men som helhed er det ikke nogen overbevisende salme.

806 **Nu er det Åndens lyse tid og kærlighedens sommer**. Versene tematiserer skabelsen (v. 2), Jesu fødsel (v. 3), påskedag (v. 4). Salmen bliver som helhed alt for diffus og uklar – ikke mindst i de to afsluttende vers. Her tales om at Gud skal bevæge 'vort sind med sommervind og væk de gode viljer – som solens græs og liljer'. Men Helligånden skal jo ikke blot vække en vilje, der sover, men skabe og skænke den.

'Lad kærlighedens lyse Ånd nu lægge verden åben og løse blodets gamle bånd og fjerne blanke våben' (v. 6). Hvad er det for nogle 'blodets gamle bånd', som skal løses? Det forekommer i bedste fald uklart.

807 **Den lange lyse sommerdag** er som den foregående som helhed for løs og diffus. De fire vers slutter med en slags omkvæd og formulerer hver for sig forundring over livet, erkendelse af dets flygtighed og tillid til Guds godhed. Det er en tekst, som kan bruges, men den er ikke stærk på den lange bane.

808 **Fra vest står blæsten ind** har efterår som tema – med tak til Gud for sommeren og med fokus på hans omsorg for dem, der har det svært. Her er meget natur-lyrik og en række fine formuleringer, men som salme er den ikke stærk nok.

809 **Du lagde i det mindste frø** er en høst-tekst med undren over og tak for Guds skabermagt og hans gaver. I v. 3 berøres helt kort dåb og nadver. Formuleringerne om korn og frugt er fine, men salmen er ikke som helhed stærk nok.

810 **Blandt spurvefjer og blade** taler på baggrund af efteråret om tab og mislykkethed i livet. Pottemagerlignelsen fra Jeremias' bog (18, 1-16) er angivelig den bibelske baggrund, men den indgår kun sporadisk. V. 5 berører helt kort nadveren. Teksten er flot lyrik, men ikke holdbar som salme.

811 **Det mørkner om menneskebyer** er en by-salme, jf. første linie, og v. 4 begynder: 'Vi venter ham daglig i byen'. Efteråret er tekstens afsæt som tid til håb, længsel, bøn, forberedelse. V. 3 siger fine ting om dét. 'Og alting er nyt under solen', slutter hvert vers.

Som helhed er salmen for let. En enkelt passage er direkte uheldig: 'På vejen og ikke i skyen skal mennesket møde sin Gud' (v. 4). Det hedder jo i Bibelen, at Jesus netop skal komme i skyerne. Hverken tekst eller melodi forekommer at have blivende værdi.

812 **November går tungt gennem byen** har en række fællestræk med 808 og 810: efterår som mørke, hvor skyld og skrammer bliver synlige. 'Mens misbrugte døgn tælles sammen og vejes på vinterens vægt' (v. 4). Teksten munder ud i fokus på Guds tilgivelse og en hentydning til advent med ordet 'nådeår' (v. 7).

Tekstens sprog er stærkere end dens teologi og brugbarhed som salme.

813 **Solen begynder at gløde**. En enkel tekst med undren og glæde over morgenens lys, dugdråber og dufte. Sollyset er kommet tilbage, og i v. 5 knyttes det til Guds komme til verden. I v. 6 inddrages opstandelsen. Kristus stod op – derfor har mørket tabt.

Det er på flere måder en fin tekst, som er anvendelig. Den indgik også i salmebogstillæg fra 1994, og da den ikke kom med i den nye salmebog, må den vel anses for at være sat til side.

814 **Denne morgens mulighed**. Det er en på flere måder fin tekst, men mere som sang end som salme. En ny dags mulighed formuleres i forskellige vendinger, men der er meget lidt tale om Gud som dagens giver. 'Alt blev givet os af nåde' (v. 2) og 'Her hvor lysets skaber lydes' (v. 3) er eneste direkte referencer til Gud. Det er for lidt. Så er der tale om en fin sang og ikke en salme.

815 **Hør morgenens sang** Teksten indledes med henvisning til morgenens fuglesang, men retter ellers fokus på, at lyset er kommet. Se! lyset skinner i mørket, siger næstsidsste linie i alle vers. Det er ikke en salme med en styrke, der kan bære den videre.

816 **Nu sænker Gud sit ansigt over jorden** Teksten af Tove Ditlevsen er mere et stemningsdigt om aften og nat end en egentlig salme. Teksten taler hele vejen igennem om Gud: han skærmer jorden, han græder med dem, der lider osv.. Men det bliver alligevel for svagt – f.eks. i linien: 'Guds milde røst er vindens sagte susen, og evighed er lagt i blomsterånde' (v.3). Et fint digt, men ikke som salme.

817 **Aftenrøde over tage** En stille aftensang, som ikke har tyngde til at fungere som salme. Lyset forsvinder, døre lukkes, og tanker tænkes. Det, der kom min dag på tværs, er det tid til at glemme (v. 5), og det, man skal huske, er, at man 'har hjemme i Guds eget univers'. Melodien har formodentlig mere holdbarhed end teksten.

818 **Når klokken ringer solen ind** En tekst, der visse steder er så diffus og sløret, at den ikke er brugbar som salme. En salmes sprog må gerne give noget at grunde over, men direkte uklar mening er – ja, meningsløs. Klokken (kirkeklokken?) indgår i alle vers som den, der ringer solen ind og bort, og i de tre sidste vers formuleres en tak – men med uklare formuleringer som i v. 3: 'da takker jeg, fordi han spandt mig ind i

foldens uldgevandt'. Er dét en reference til Jesus som den gode hyrde, er det i hvert fald meget uklart. Teksten falder både på sit uklare sprog og sit teologisk set for tynde indhold.

819 **Så hør dem da endnu engang**. En fin tekst om høre julens budskab igen – trods det, der vil hindre det. Alle fire vers taler om at 'Gud med barnehånd bevæger verden'. En fin tekst med en fin melodi, som kunne have potentiale.

820 **Gå på lige flisegange**. En advents-tekst med bl.a. referencer til salmen 'Blomstre som en rosegård'. Teksten mangler styrke.

821 **Se min engel** En kort tekst, som er for diffus som salme.

822 **Decembemat** En tekst om jul og julenat, om lys og håb trods angst og ensomhed. Den har ikke potentiale til at blive stående.

823 **Nu i den hellige time**. En tekst, som allerede er kendt og sunget i mange sammenhænge. Den har sine kvaliteter og skal bruges, men den har ikke styrke som salme.

824 **Nu tændes tusind julelys**. En enkel og indholdsrig tekst, som er kendt og elsket og har potentiale også til en plads i en kommende salmebog. 'Født er Herren Jesus Krist, vor Frelser og vor Gud'. Det er en stærk og enkel formulering af juleevangeliet.

825 **Gud gav sin allerbedste**. En kort tekst, som ikke forekommer uundværlig. Melodien virker heller ikke overbevisende.

826 **Guds nåde er en vintergæk**. Simon Grotrin kan meget med ord, men ordkunsten tager her overhånd, så teksten kan have fine passager, men ikke som salme.

827 **Jeg kender dit ansigt på korset** Med udgangspunkt i langfredag tales der om at kende Kristi ansigt på gaden, i kirken, i mørket, men ikke om at møde ham i ord og sakramenter. Den er ikke stærk som salme.

828 **Det er påske. Alting springer ud**. En tekst, der lyser af påskeglæde. Der er lidt for meget snak over formen, så den kan næppe bære igennem som salme, men gerne som en sang, der kan bruges mange steder. En af dens styrker er dens forståelse af, at opstandelsen skete som noget konkret og fysisk.

829 **Opstandelsen er lige her** Fremstillingen af opstandelse bliver med fokus på mennesket i dets angst og sorg og afmagt. Jesu opstandelse indgår kun indirekte. Det er ikke nok, og teksten går ikke an som salme.

830 **Et kors af påskeliljer står** Det digteriske og sprogligt diffuse tager overhånd og diskvalificerer den som salme.

831 **Nu ligger vejen øde** En fin tekst, som vel ikke har bærekraft som salme, men som fint kan bruges i forskellig sammenhæng.

832 **Du forsvandt ind i skyen** En fin tekst om himmelfartens gåde og glæde og med inddragelse af både pinse og kirkens mission. Den forekommer brugbar både mht. tekst og melodi.

833 **Der flammer en ild over hav og jord** Trods fine passager kan den ikke bære igennem som salme.

834 **Gud Helligånd, tænd ild i vore tanker** Ikke holdbar som salme, om end der er fine passager. Når det i henvendelse til Helligånden gentages: 'Du må begynde at handle', forekommer det at være en lidt skæv formulering. Ånden har jo handlet fra skabelsen. Melodien er også mindre egnet som fællessang.

835 **Gå gennem byens lange lige gader** En tekst om Helligåndens gerning med potentiale som sang mere end som salme. Der er gode passager, f.eks.: 'Forkynd, at Jesus Kristus er opstanden og venter os, som han har sagt, så vi går ud i tro på Gud og lever uden frygt i nådens sommer'.

836 **Helligånd, tag mig ved hånden** En kortfattet tekst formet som henvendelse til Helligånden. Den er forståelig og dog sprogligt holdbar og kunne godt have potentiale.

837 **Dagen bli'r så kort ved Alle Helgen** En Alle Helgen-tekst med en præcis og nænsom tone. Ved Alle Helgen bliver dagen kort, natten lang, og døden kommer nær (v. 1-3), og v. 4 indledes: Lad os se dig komme gennem natten'. Slutningens tale om evighedshåb er ikke så stærk, men som helhed har salmen mulighed for at blive stående som et supplement til klassiske Alle Helgens-salmer.

838 **Ser ud over landet med skoven** Denne tekst om tab og håb har potentiale som sang, men ikke som salme.

839 **Sov, du lille** En fin tekst, der sætter store og gode ord på dåben og også med et enkelt sprog kan være en god hjælp til faddertiltalen.

840 **Velsign mit barn, du kære Gud** Rummer gode elementer, f.eks. linien 'velsign mit barn med regnens bue'. Den rummer dog også en dog uklare passager og bliver for meget stående ved dåben som velsignelse og nævner ikke genfødslen i dåben og mangler dermed noget afgørende.

841 **Her bærer vi dåbsbarnet frem** Får i sin tale om dåben ikke de store og afgørende perspektiver med.

842 **Når jord og himmel mødes** Ikke en uundværlig tekst, men dog enkle og forståelige ord om dåben.

843 **At standse ved en døbefont** – Tematiserer dåbens værdi for os alle som noget, vi må vende tilbage til, og pointerer til slut i hvert vers, at 'det er gudsbarnets lykke'. Sidste vers formulerer fint om døbefonten, at 'Her må du blive barn på ny, blev dine hår end hvide. Som Kristus var i livets gry, er han ved aftentide'. En fin tekst, som godt kunne have noget for sig.

844 **Med favnen fuld af kærlighed** Har ikke klarhed og styrke til at blive stående som dåbssalme.

845 **Vi mindes ham, der gav sig selv** Talen om nadveren er ikke stærk nok til at bære den som salme.

846 **To tusind år blev skjult i mørket** Rummer fine elementer, men forekommer ikke uundværlig.

847 **Kalken med Ordet** Har ikke en tilstrækkeligt stærk og klar formidling af, hvad nadveren er og betyder.

848 **Du har åbnet din lysende bue** En kort tekst, som ikke har bærekraft som salme.

849 **Igen berørt** En enkeltstående vers, som ikke er stærkt nok som salme.

850 **Gud, du kender alle mine veje** En tekst præget af nærhed til Bibelens Sl. 139. Første vers forekommer at være det svageste, men bortset herfra er det en god salme, som kan bruges både ved konfirmation og ved andre lejligheder.

- 851 **Hvem er Gud.** Med udgangspunkt i et af de allerstørste spørgsmål rummer teksten gode passager, bl.a. v. 6: 'Og er dagene truende tomme? Kom til ham, der er altid en vej, og hvis du er for træt til at komme, skal du vide: han kommer til dig'. Den er ikke uundværlig, men har dog en række kvaliteter.
- 852 **Hvad er det, du min kære** En slags bryllupstekst på melodien fra 'Hvad er det, min Marie'. Den har gode elementer, men næppe potentiale til at blive stående som salme.
- 853 **Hvor kærlighed brænder** En tekst, som næppe har tyngde som salme, men kan bruges som sang.
- 854 **Først af alt var kærligheden** Den har sine kvaliteter, men nogle steder prioriteres poesien højest. Bl.a. kan der stilles spørgsmålstejn ved dele af v. 2. Den kan ikke bære igennem som salme.
- 855 **Der gror en rose** Har mere poetisk/filosofisk kvalitet end teologisk substans. Den slutter med en fin pointe, men den kommer til at stå ret uformidlet.
- 856 **Når den jeg har elsket er borte** Tre små vers, som sætter ord på den sørgendes bøn. Det fremgår dog ikke, hvem bønnen er henvendt til, og det er en afgørende mangel.
- 857 **Som solskin over mark og hav** En smuk og rørende tekst, der sætter gode og nænsomme ord på det at miste. Som salme er den ikke holdbar og stærk nok, men derimod som digt og sang.
- 858 **Jeg er så bange for at dø alene** Enkel og klar tekst, som forekommer stærk og kan have holdbarhed.
- 859 **Herre, spræng den mur** En tankevækkende tekst om at lade Gud sprænge grænser og rammer. Helhedsindtrykket er dog for diffust. Hvad er det, der skal stå, når noget er brudt ned? Det står ikke klart. Teksten holder ikke som salme.
- 860 **Vi finder fred i kirken** Har gode elementer, men kan ikke som helhed bære igennem som salme.
- 861 **Herren svinger tryllestaven** Præget af uklar billedtale, der gør den uegnet som salme.
- 862 **Gå i mørket med lyset** En enkel tekst, som på flere måder er fin, men næppe har holdbarhed som salme.
- 863 **Må Herren lyse for din fod** Et enkelt vers, som næppe har potentiale som salme.
- 864 **Må din vej gå dig i møde** Er kendt, brugt og værdsat i forskellige sammenhænge og kunne godt ses som én med blivende værdi. I så fald skal alle fire vers tages med.
- 865 **Se ud og se Guds under** En fin tekst med opfordringer til at undres over Guds skaberværk ('Se ud', 'Og tænk'), men med et panteistisk præg og som helhed er den ikke stærk nok til en ny salmebog.
- 866 **Som et drivhus i en frostnat** En tekst om vort ansvar for jorden og klimaet og vores vanrøgt af samme. 'Alle Jordens gode gaver fik vi ansvar for af Gud', hedder det (v. 3). Der er gode pointer om forvalteransvar og grådighed, men teksten er for moraliserende og har for meget (parti)politisk vægtning.
- 867 **Gud ånder i kornet** En tekst om skaberværket med gentagelse af ordene 'Gud ånder'. Der er undervejs fine rim og gode passager, men resultatet synes præget af panteisme og er for snakkende og overfladisk som salme.

868 **Blinkende dråber** Udgangspunktet er naturbetragtelse, hvorfra teksten bevæger sig mod tanker om menneskets sind og dets nød, og alle vers ender med en slags omkvæd: 'Gud har sat mærker på jord, vi kan så grunde på kodens ord og løftes derved'. Det fremgår ikke, hvad 'koden' refererer til, og i det hele taget rummer teksten en del uklare og diffuse formuleringer. Den kan ikke bære igennem som salme.

869 **To gyldne sommerfugle** Et digt om forår og vækst for planter, dyr og mennesker. Et lille sødt digt af Nis Petersen forsøges gjort til en salme af Hans Anker Jørgensen. Den er ikke holdbar som salme.

870 **Gudbenådet, højt begavet** Her savnes teologisk substans. V. 3 reducerer nadveren til et skriftemål.

871 **Du virker i det stille** En tekst, som mest er båret af poesi. Den har ikke salmekvalitet.

872 **Vi synger for dig, Herre Gud, Helligånd** Trods nogle gode elementer er den svag bl.a. i forhold til dåbssynet og kan ikke bære igennem.

873 **Usynlige, som ingen kan beskrive** En filosofisk præget tekst med mange mennesketanker om Gud, men der savnes nogle flere Gudstanker om mennesket.

874 **Du tar mig, som jeg er** En tekst, der er præget af svaghed både i dåbs- og nadversyn.

875 **Tak, Gud, for denne lyse morgen** Den er kendt og brugt i flere sammenhænge med sin enkle formulering af tak til Gud. Noget kan tale for den. Det er usikkert, om melodien har holdbarhed.

876 **Barmhjertige Gud** Består af tre små enkle vers, som måske har deres berettigelse.

877 **Du som er i det høje** Fin gendigtning af salme 130.

878 **Jeg fryser i mit verdensskrud** Teksten kan ikke bære igennem som salme.

879 **Vi spreder hvor du samler** Synes at have et lidt moraliserende præg. Den har gode passager, men næppe tyngde nok som salme.

880 **Gud, gode Gud, o, giv mig hvile** Et poetisk vers, som forekommer lidt sludrende og ikke er oplagt som salme.

881 **O, Gud bag svarløs dag** Har et lidt sludrende og diffust præg og er uegnet som salme.

882 **Der går gennem verden** Teksten tager udgangspunkt i beretningen om dansen om guldkalven og udvider dén til at tale om en dans gennem verden: dansen om guldkalven i dybere og udvidet betydning. Her ødelægges ømhed og omtanke, jorden ødes, og 'alle vil frem for hinanden' (v. 3). Fra v. 4 tales om 'en helt anden dans' – og de flg. vers beskriver Jesus (uden at nævne navnet) som en 'omvurdering af alle værdier' – her er dansen uden rigdom og hæder, og han danser med de sørgende og 'småfolk i ånden' (v. 5). 'Der, hvor han kommer, får mennesker mod' (v. 7), og 'dansens går ind i Guds rige', afrundes sidste vers.

At udvide beretningen fra 2. Mos. kan der være god mening i og på samme måde med talen om fællesskabet med Kristus som det at gå en anden vej ad 'den stenede sti' (v. 6). Alligevel er billedet med (kæde)dans ikke holdbart til at være forklaringsmodel for selve Guds rige og kristenlivet, og dermed kan den ikke vurderes som egnet f.eks. til en ny salmebog.

883 **Fortæl dine børn** Teksten tager direkte afsæt i 2. Mos. 12,1-11 om påskefejring og udvandring af Egypten og knytter til ved jødisk påskefejring, hvor denne beretning gentages af faderen for børnene.

'Fortæl', begynder hvert af de tre vers – v. 1 om påsken i Egypten, om trængsler og om Moses' lederskab; v. 2 om Kristus, der var 'en korsfæstet frelser i dødsenglens sted'; v. 3 om at 'ørkenens dage i dag er lagt bag', om nadver og påskefejring. Menneskers troskab er som flyvende sand, gentages det, men vi er dog 'på vej mod Guds land', som hvert vers afrundes. Det er en fin tekst med en fin nærhed til GT-teksten og fin sammenkædning med skærtorsdag og nadverfejring i dag. 'Fortæl det' – man aner måske både bibelordet om at 'forkynde Kristus, indtil han kommer' (1. kor. 11,26) og ikke mindst den jødiske påsketradition med at genfortælle beretningen om udvandringen af Egypten. Melodien er også fin. Det kunne godt være en salme med perspektiver og holdbarhed.

884 **Fordi han kom og var som morgenrøden** Gode passager i omtalen af Jesus og hans gerning, men den er ikke stærk nok som salme. Melodien gør den også mere egnet som sang i andre sammenhænge.

885 **Døm ikke den, der falder** En på flere måder fin tekst med udgangspunkt i og nærhed til bibelteksten (Luk. 6, 36-42). Teksten forekommer umiddelbart forståelig og dog med fine ordspil, f.eks. bjælken, der både er den i mit øje (v. 3-4) og korsbjælken (v. 5). Fordi Jesus binder os fast til sig ved sin bøn for os (v. 6) og i nåde vil kaste vores bjælke på sit bål (v. 6), skal vi ikke dømme hinanden (v. 1-2). En fin tekst, som er brugbar. Melodien er desværre mindre tilgængelig.

886 **Du venter at finde os vågne** En tekst om 'den morgen, du kommer igen'. Den har en række fine elementer bl.a. med mere eller mindre direkte bibelske referencer - og en god melodi. En svaghed er dog modstillingen mellem hhv. Jesus og Kristus (hhv. v. 3 og 4) og det lidt løse 'Vi håber, du finder os rede' (v.5). En salme, som kan fortjene nærmere afprøvning.

887 **Gud i livets dybder** En kort tekst med tre små vers, der ikke har tyngde som salme.

888 **Vi trækker streger og sætter skel** Fire små vers om Jesus, der sletter de skel, vi sætter mellem hinanden. Den har ikke styrke som salme.

889 **Du skal elske din næste som dig selv** Fine passager om buddet om at elske sin næste. Indholdsmæssigt er der dog passager, der mangler tyngde, og den holder ikke som salme.

890 **Muren er sin egen skrift** En kort tekst med et diffust præg, der ikke holder som salme.

891 **Bagest i haven** En tankevækkende tekst om at miste livet og dem, man har og at 'sidde yderst på bænken' (v. 5). Den forekommer dog ikke stærk nok som salme.

892 **Troen er ikke en klippe** Teksten rummer ét afgørende problem, nemlig betoning af det usikre, det flydende, det bevægelige ved troen – formuleret på måder, så det hele ender som noget løst og diffust. På den måde er teksten i god takt med megen postmodernistisk tænkning, men et godt stykke fra traditionel og klassisk forståelse af kristen tro.

De tre første vers formulerer, hvad tro ikke er: en klippe, det sikre, artikler i en indbunden bog. Netop i vers 3 rammes der helt forbi: 'Troen er aldrig artikler trykt i en indbunden bog'. Svaret herpå må være: jo, det er troen faktisk også. Den er også andet; den er oplevelser og følelser og levet liv – men også dogmer og faste formuleringer.

Teksten ser helt bort fra troens objektive side, fra det, som troen i al sin egen afmagt og mangelfuldhed holder sig til. Dét er klippefast og stensikkert – og vi behøver ikke salmer, som helt overser dét. I det hele

taget synes teksten at forholde sig til et alment begreb om tro – der er antræk til bibelske referencer, men ingen direkte henvisninger til kristen tro. Teksten er langt fra at kunne anvendes som salme.

893 **Min tro er en søgen** Denne tekst har ligheder med den foregående og tegner et billede af et (post)moderne menneskes tanker om og kampe med det at tro. Der er interessante passager, men som salme går den ikke.

894 **Se, hvad jeg har til Dig som gave** En tekst med et gådefuldt og diffust præg, der ikke gør den mulig som salme.

895 **Han glemmer mig aldrig** Trods fine punkter holder den ikke som salme. Teksten taler formodentlig om Gud, der altid er med – men det fremgår knap nok, at den handler om Gud. Så går den ikke som salme.

896 **Som hjerten der tørster.** Skrevet på melodien til 'Som tørstige hjort' og tydeligt inspireret af den salme. Her er der langt flere spørgsmål end svar og mange formuleringer af tomhed og tvivl, f.eks. 'Er rummet befolket af tomhed? Er verden forladt bag sin fromhed? Er mørket det yderste stop?' Teksten sætter interessante ord på nutidsmennesker tanker og tvivl, men der er for langt til de svar, der gives i Sl. 92, og i Bibelen og den kristne tro i øvrigt. Et kristent menneske er ikke ladet alene uden svar, men må leve med svar og med et levende håb.

897 **Den lyse dag blev vendt** En fin tekst, som med rummelige formuleringer sætter ord på en situation med krise/tab. Den er positivt enkel og klassisk i ord og teologi og kunne godt have potentiale.

898 **Mit menneskeliv har været** Beskriver livets præg af tab og mistede muligheder. En tankevækkende tekst, som dog ikke har styrke som salme.

899 **Du lagde livstid i min krop** Kan ikke bære igennem som salme.

Sten F. Mortensen, efterskolelærer

Steen Sunesen, sognepræst

Kristian S. Larsen, organist
